هنگامی که رسول الله صلی الله علیه وسلم رهسپار سفری بود و بر پشت شترش قرار می گرفت، سه بار تکبیر می گفت و سپس این دعا را می خواند: «سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ».

از عبدالله بن عمر رضی الله عنهما روایت است که می گوید: هنگامی که رسول الله صلی الله علیه وسلم رهسپار سفری بود و بر پشت شترش قرار می گرفت، سه بار تکبیر می گفت و سپس این دعا را می خواند: «سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ؛ اللَّهُمَّ إِنَّا نسألُكَ في سفرِنَا هذا البرَّ والتَّقوى، وَمِنَ العملِ ما تَرْضَى، اللَّهُمَّ هَوِّن عَلَيْنَا سَفَرَنَا هَذَا، وَاطْوِ عَنَّا بُعْدَهُ؛ اللَّهُمَّ أنْتَ الصَّاحِبُ في السَّفَرِ، والخَلِيفَةُ في الأهْلِ؛ اللَّهُمَّ إِنِّي أعُوذُ بِكَ مِنْ وَعْثَاءِ السَّفَرِ، وَكَآبَةِ المَنْظَرِ، وَسُوءِ المُنْقَلَبِ في المالِ وَالأَهْلِ والولد»: «پاک و منزه است کسی که این [وسیله] را در خدمت ما گماشت و[گرنه] ما خود توان این کار را نداشتیم؛ و ما به پیشگاهِ پروردگارمان بازمی گردیم. یا الله، ما در این سفر از تو نیکی و پرهیزگاری و عملی که می پسندی درخواست می کنیم. یا الله، این سفر را بر ما آسان بگردان و دوریِ راه را برای ما کوتاه بفرما. یا الله، تو همراه و یاورم در سفر و جانشینم در خانواده ام هستی. یا الله، از سختی های سفر و دیدن مناظر غم انگیز و پیش آمدهای ناگوار در مال و خانواده و فرزند به تو پناه می آورم». و هنگام بازگشت نیز همین دعا را می خواند و می افزود: «آيِبُونَ، تَائِبُونَ، عَابِدُونَ، لِرَبِّنَا حَامِدُونَ»: «ما درحالی باز می گردیم که توبه کنندگان، عبادت گزاران و ستایش گران پروردگارمان هستیم». و در روایتی آمده است: هنگامی که رسول الله صلی الله علیه وسلم از حج یا عُمره باز می گشت، هر بار که از گردنه یا زمین سخت و بلندی بالا می رفت، سه بار تکبیر می گفت و می فرمود: «لا إلهَ إلا اللهُ وَحْدَهُ لا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ المُلْكُ وَلَهُ الحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. آيِبُونَ، تَائِبُونَ، عَابِدُونَ، سَاجِدُونَ، لِرَبِّنَا حَامِدُونَ، صَدَقَ اللهُ وَعْدَهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ، وَهَزَمَ الأَحْزَابَ وَحْدَهُ»: «هیچ معبود برحقی جز الله نیست، یکتاست و شریکی ندارد؛ فرمان روایی و حمد و ستایش ویژه ی اوست و بر هر چیزی تواناست. ما باز می گردیم و توبه کنندگان، عبادت گزاران و ستایش گران پروردگارمان هستیم. الله به وعده اش وفا کرد و به بنده اش یاری رساند و به تنهایی همه ی گروه ها(ی کفر) را شکست داد». و در روایتی آمده است: وقتی از میان لشکرها و دسته های نظامی - یعنی از جهاد - یا از حج و عمره باز می گشت.

[صحیح است] [به روایت مسلم]

در این حدیث ابن عمر رضی الله عنهما بیان می کند که وقتی رسول الله صلی الله علیه وسلم قصد سفر داشت و بر شترش سوار می شد، سه بار الله اکبر می گفت و پس از آن این دعای بزرگ را می خواند. دعایی که معانی زیاد و بزرگی به همراه دارد از جمله: پاک و منزه دانستن الله متعال از هر نقص و نیاز؛ جلب توجه بنده به نعمت هایی که الله متعال در اختیار او قرار داده است؛ برائت جستن انسان از اینکه قدرت و توانی داشته باشد که این نعمت ها را برای او میسر نماید؛ اعترافِ بازگشت به سوی الله؛ درخواست خیر و خوبی و فضل و تقوا و توفیق عملی از او که دوست دارد و آن را قبول می کند؛ توکل به الله متعال و سپردن امور به او؛ در این دعا از الله متعال می خواهد که خود و خانواده اش را حفظ کند و مشقت سفر را بر آنها آسان گرداند؛ و از بدی ها و ضرر و زیان هایی که در آن وجود دارد به الله پناه می برد. از اینکه از سفر باز گردد و خانواده یا مال و فرزندش را در مشکل و مصیبت ببیند. ابن عمر در روایت دیگری ذکر می کند که وقتی رسول الله صلی الله علیه وسلم از سفر بازمی گشت، همین دعا را می خواند و این جملات را بر آن می افزود: «آيِبُونَ» یعنی ما دوستان و همراهان در سفر بازمی گردیم. «تَائِبُونَ» درحالی که از گناهان توبه کاریم «عَابِدُونَ» و عبادت گذاریم «لِرَبِّنَا حَامِدُونَ» و پروردگارمان را به خاطر سلامتی و بازگشت سپاسگذاریم. و بیان می کند که هرگاه رسول الله صلی الله علیه وسلم به مکان بلندی می رفت، الله اکبر می گفت؛ و به این ترتیب در برابر کبریا و بزرگی الله متعال تواضع و فروتنی می کرد سپس می فرمود: «لا إلهَ إلا

اللهُ وَحْدَهُ لا شَرِيكَ لَهُ» و اقرار می کرد که الله متعال در الوهیت و ربوبیت و اسماء و صفاتش یکتاست و یار و یاور دوستان و سربازانش می باشد.

http://www.sunnah.global/hadeeth/fa/show/6003